

Vaše značka VÚV 1505/2025
Sp. zn. 130/2025/VOP/MJ
Č. j. KVOP-55278/2025
Datum 10. prosince 2025

Vážený pan
Mgr. Vladimír Korek
ředitel
Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna Višňové
671 38 Višňové 1

Vážený pane řediteli,

informuji Vás o závěrech šetření, které jsem provedl ve Vašem výchovném ústavu na základě podnětu nezletilého Bedřicha. Chlapec poukázal na to, že jako jediný musel odevzdávat svůj mobilní telefon personálu. Opatření vnímal nespravedlivě.

Dospěl jsem k závěru, že personál ústavu postupoval správně, pokud jde o omezení možnosti chlapce používat svůj mobilní telefon. Ústav by však měl posílit písemnou dokumentaci individuálních omezení dětí. Současně by měl ve svých vnitřních dokumentech nastavit ucelený rámec pro individuální omezení používání mobilních telefonů dětmi.

Níže popíšu svá zjištění a vysvětlím své závěry.

Omezení chlapce v používání mobilního telefonu

Každému dítěti musí být umožněno mít mobilní telefon neustále u sebe s možností ho používat.¹ Použití telefonu dětmi může být omezeno, a to i plošně v předem určených situacích, zejména při vyučování,² stravování, komunitních či terapeutických činnostech, případně během nočního klidu.³ Individuálně lze dítěti omezit používání telefonu, pokud ho v danou chvíli ohrožuje.⁴

1 Článek 11 odst. 1 Listiny základní práv a svobod, vyhlášené pod č. 2/1993 Sb., § 31 a 1012 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Rovněž viz standard kvality č. 2.8 (výnos ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 17/2018, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, č. j. MSMT-21324/2018). Dále viz § 20 odst. 1 písm. n) a § 26 odst. 1 písm. c) zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

2 Srov. § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

3 Tyto situace omezení používání mobilních telefonů dětmi lze dovozovat z § 1 odst. 1 zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy („*S dítětem musí být zacházeno v zájmu plného a harmonického rozvoje jeho osobnosti s ohledem na potřeby osoby jeho věku.*“), případně § 1 odst. 2 téhož zákona (náhradní výchovná péče musí být „*v zájmu zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání*“).

4 Srov. § 20 odst. 2 písm. d) ve spojení s § 23 odst. 1 písm. g) zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy. Rovněž viz články 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb., a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. února 2018, *V. C. proti Itálii*, č. 54227/14, § 89–90.

Děti ve Vašem ústavu mají mobilní telefony neustále u sebe. Vnitřní řád ústavu (kap. 5.13) je omezuje v jejich používání v době školního vyučování, přípravy na vyučování, stravování, komunitních a terapeutických činností a nočního klidu. Při výchovně vzdělávacích činnostech mohou mobily používat pouze se souhlasem pedagoga, pokud to nenarušuje dané činnosti.

Bedřich dlouhodobě vykazuje silnou závislost na mobilním telefonu. Používá ho prakticky neustále, včetně doby, kdy má plnit různé výchovné nebo komunitní činnosti. Na pokyny k odložení telefonu nereaguje, odmítá spolupracovat, případně po vytvoření silnějšího pedagogického nátlaku reaguje agresivně a impulzivně, včetně rozbíjení věcí a verbálních výbuchů vzteku. Dlouhodobě se uzavírá do virtuálního prostředí a ztrácí zájem o okolí a sociální kontakt.

Používání mobilu způsobuje jeho velmi časté nevyspání, neboť je schopen používat telefon až do ranních hodin. Posléze v hodinách ve škole spí a nepracuje. Závěrečné školní hodnocení prvního ročníku střední školy měl katastrofální. Krom předmětu informatika, ze kterého získal výborné hodnocení, obdržel ze všech ostatních předmětů nedostatečnou (chlapcův potenciál přitom takovému hodnocení neodpovídá).

Chlapec prošel za poměrně dlouhou dobu, kdy žije v ústavní výchově, několika psychiatrickými pobyty v různých zdravotnických zařízeních. Je v kontinuální péči psychiatra a užívá psychiatrickou medikaci. Používání telefonu zhoršuje jeho psychický stav, což potvrzuje i jeho zdravotnická dokumentace.

Chlapec z popsaných důvodů musel odevzdávat svůj mobilní telefon na dobu školního vyučování a posléze na noc (ve 20:30 hodin), zatímco ostatní děti měly telefon u sebe. Personál však již toto omezení přehodnotil, a to s ohledem na blížící se plnoletost Bedřicha (leden 2026), jeho současné školní výsledky a jeho plánovaný odchod z ústavu. Chlapec nyní může telefon používat bez jakéhokoli omezení s vědomím důsledků.

Zjištění tedy potvrzují, že individuální omezení Bedřicha v používání mobilního telefonu nevzniklo libovolně. Šlo o promyšlenou a racionální reakci personálu na jeho neschopnost seberegulace a na to, že používání telefonu mělo na chlapce závažný negativní účinek a ohrožovalo jeho zdravotní stav, další vývoj a vzdělávání. Omezení používání telefonu se navíc týkalo pouze doby, kterou vnitřní řád stanoví plošně pro všechny děti jako dobu, kdy by mobilní telefony neměly používat (doba vyučování, noc). Jindy měl Bedřich telefon u sebe a nebyl v jeho používání jakkoli omezen.

Formy omezení používání mobilního telefonu

Dítě bez dostatečné seberegulace, s psychickými problémy a závislostním jednáním používá mobilní telefon podle dohody s pedagogem.⁵ Dohodou ústav dítě aktivně

5 Srov. § 1 odst. 1 a 2 zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy. Srov. standardy 2.16, 2.18, 2.20, 2.21 a 2.27.

zapojuje do rozhodovacího procesu a umožňuje mu spolupodílet se na opatřeních, která se ho bezprostředně týkají.⁶ Pokud personál dítěti opatření srozumitelně a dostatečně vysvětlí, může to přispět k vyšší vnitřní motivaci dítěte a ke snadnějšímu přijetí stanovených pravidel.

Pokud takové dítě pozitivně nereaguje (odmítá uzavřít dohodu, dohoda neplní účel apod.), má zařízení povinnost přijmout opatření na jeho ochranu.⁷ To může spočívat v povinné dočasné úschově mobilního telefonu dítěte. Taková úschova musí být výjimečná, řádně zdůvodněná, zdokumentovaná a dítěti vysvětlená. Vyzvat k úschově může pouze ředitel ústavu.⁸

Popsaná pravidla musejí být součástí vnitřních předpisů ústavu.⁹ Ústav rovněž musí vést záznamy o plnění stanovených cílů programu rozvoje osobnosti každého dítěte.¹⁰

Z rozhovoru s chlapcem vyplynulo, že ho „*jako jediného nutili, že musí mobil odevzdávat*,“ a že neměl možnost odmítnout. Opatření nevnímal jako dohodu, ale jako uloženou povinnost, se kterou nesouhlasil.

Personál popsal, že vychovatelé uzavřeli s chlapcem ústní dohodu o odevzdávání mobilního telefonu v určitých časech. Z výpovědi kmenového vychovatele vyplynulo, že omezující režim nevznikl na základě jedné události v jednu konkrétní chvíli, ale postupně poté, co personál vyhodnotil chlapcovo chování jako velmi rizikové (nеспavost, závislost, výbuchy hněvu). Vychovatel uvedl, že se s ním museli domluvit, aby telefon odevzdával, protože jinak by nebyl schopen fungovat ve škole ani jinde.

Chybí písemný doklad o tom, že personál s chlapcem opravdu uzavřel dohodu, které porozuměl. Mým pracovníkům byla během šetření předložena pouze zdravotnická dokumentace osvědčující důvody omezení používání mobilního telefonu, nikoli např. program rozvoje osobnosti dítěte, ze kterého by vyplývalo uzavření dohody s chlapcem a další práce s ním na jeho závislostním problému.

Shrnuto, **nepodařilo se mi prokázat**, zda se personál ústavu s Bedřichem na odevzdávání mobilního telefonu dohodl, nebo zda ho k odevzdávání jednostranně tlačil a mobilní telefon mu tedy, slovy zákona, nuceně uschoval. Skutkový stav zůstává v rovině tvrzení proti tvrzení.

Problém spatřuji v tom, že:

- **Není písemný doklad o tom, že by ústav vedl písemné záznamy o individuálním omezení Bedřicha při používání mobilního telefonu. Právě ze záznamů by měla**

6 Článek 12 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb. Obdobně srov. § 875 odst. 2 občanského zákoníku.

7 Článek 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva *V. C. proti Itálii*, § 89–90, uvedený v poznámce 4.

8 Ustanovení § 20 odst. 2 písm. d) ve spojení s § 23 odst. 1 písm. g) zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

9 Ustanovení § 34 odst. 1 písm. a) zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

10 Ustanovení § 24 odst. 1 písm. m) a § 34 odst. 1 písm. e) v návaznosti na § 5 odst. 3 zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

být patrná forma omezení, jeho důvody, trvání opatření a jeho vyhodnocování a přehodnocování. Takové záznamy by měly být součástí programu rozvoje osobnosti dítěte.

- **Ústav nemá do vnitřního řádu (či do jakýchkoli komunitních pravidel přístupných dětem) vtělenu pravidla, která popisují v úvodu této kapitoly. Nevytvořil ucelený rámec pro individuální omezení mobilních telefonů, který by byl pro děti jasný a předvídatelný.**

Vážený pane řediteli, žádám Vás, abyste se vyjádřil k mým závěrům. Vaše vyjádření očekávám do **30 dnů** od doručení tohoto dopisu.¹¹

Děkuji Vám za spolupráci.

S pozdravem

JUDr. Vít Alexander Schorm
zástupce veřejného ochránce práv
(podepsáno elektronicky)

11 Ve smyslu § 18 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.